Prefață

Lucrarea îşi propune abordarea tematicii complexe a excepţiilor procesuale din perspectiva practicianului, scopul ei fiind de a oferi un suport practic şi util profesioniştilor, dar şi studenţilor la drept sau altor persoane implicate în procedurile judiciare.

Autorii realizează o dublă abordare a materiei, din punct de vedere teoretic şi din punct de vedere practic, lucrarea putând reprezenta un veritabil ghid pentru practicieni în procesul civil sau un „buchet" al teoriei excepţiilor în dreptul procesual civil pentru studenţii facultăţilor de Drept.

Trebuie, totuşi, subliniat că, în această a doua ediţie, au fost adăugate patru noi instituţii – excepţia de nelegalitate, excepţia de neconstituționalitate, sesizarea Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie cu dezlegarea unor probleme de drept şi sesizarea Curţii de Justiţie a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară – care nu constituie veritabile excepţii, în sensul art. 245 C.proc.civ., pentru că ele pun în discuţie chiar fondul dreptului. De exemplu, declararea neconstituţionalităţii sancţionează neconformitatea unui act normativ cu legea supremă din stat, deci partea care o invocă urmăreşte înlăturarea aplicării actului normativ în cauză şi, drept urmare, respingerea ca nefondată a cererii care se întemeiază pe el. Aşadar, cele patru sunt apărări în sens restrâns. Însă, pentru că ele reprezintă incidente cu o procedură aparte, ceea ce le aseamănă excepţiilor procesuale, şi pentru că sunt deseori întâlnite în procesul civil, includerea lor în lucrare nu reprezintă o disonanţă în raport cu celelalte veritabile excepţii.

Reunirea autorilor situaţi pe poziţii diferite în soluţionarea unui litigiu civil – magistrat şi avocat – permite o abordare complexă a materiei excepţiilor. În modul de tratare a fiecărei excepţii procesuale s-a urmărit structurarea acesteia în corelaţie cu raţionamentul logic care conduce la ridicarea ori, dimpotrivă, la combaterea acestui instrument procesual şi, deopotrivă, în corelaţie cu etapele inerente documentării, analizei şi deliberării asupra unei excepţii procesuale din partea unei instanţe de judecată, punându-se accentul pe aspectele controversate încă sau pe acelea care nu au încă o modalitate de abordare consacrată, ca efect al modificărilor legislative intervenite în materie şi încercându-se, acolo unde este posibil, să se ofere soluţii tranşante, care să constituie un sprijin real pentru cei interesaţi.

În acelaşi timp, prin tratarea inclusiv a chestiunilor de natură strict teoretică din perspectiva aplicabilităţii lor în practică şi prin structurarea într-un mod clar şi accesibil a aspectelor tratate în cadrul lucrării, aceasta vine şi în întâmpinarea persoanelor din afara sistemului judiciar, implicate în procedurile judiciare sau interesate în a cunoaşte modul de funcţionare a acestora.

Pentru ca o lucrare de drept să fie considerată utilă, câteva condiţii minimale sunt necesare: să fie scrisă de persoane pricepute, să îmbine teoria cu practica şi să fie actuală. Lucrarea de faţă le îndeplineşte pe toate.

Astfel, autorii sunt profesionişti ai dreptului, avocaţi şi judecători, şi niciunul dintre ei nu se află la prima încercare a condeiului.

Apoi, structura comentariului alătură, pentru fiecare dintre cele **35 de incidente procesuale** analizate, sinteze ce orientează lectura şi speţe ce oferă imaginea dinamicii judiciare, astfel că lucrarea va satisface şi pe cititorul ce caută doctrină, şi pe practicianul ce caută soluţia unui caz.

Nu în ultimul rând, analiza exhaustivă a excepţiilor procesuale va fi mereu de actualitate pentru că, să nu uităm, un proces mare poate fi la fel de bine câştigat pe fond, ca şi pe (excepţii de) procedură.

În aceste condiţii, credem că lucrarea va deveni un instrument indispensabil pentru promovarea unor soluţii temeinic fundamentate normativ şi jurisprudenţial.

Excepţiile sunt tratate individual pe parcursul a câte 6 secţiuni.

Prima secţiune este rezervată **sediului materiei**. Pe lângă indicarea textelor legale, am considerat că este utilă redarea normelor relevante fiecărei excepţii în parte. Am omis să facem astfel în privinţa excepţiei de necompetenţă întrucât sediul materiei acestei excepţii este generos şi ar fi presupus redarea a nu mai puţin de 50 de articole din Codul de procedură civilă.

A doua secţiune vizează **definirea excepţiei**, atât prin referire la textele legale incidente, cât şi prin concluziile reţinute în doctrină şi în jurisprudenţă. Lăsând la o parte valoarea academică pe care o prezintă *in genere* definiţiile, în cazul de faţă definiţiile excepţiilor au şi un pronunţat rol practic, oferind indicii consistente cu privire la temeinicia sau nu a excepţiei ce se doreşte a fi invocată, respectiv combătută.

Sub denumirea „**invocarea excepţiei**", cea de-*a treia secţiune* tratează regulile de procedură ce guvernează modalitatea, momentul şi titularul excepţiei. Această secţiune este cu atât mai importantă cu cât art. 32 alin. (2) C.proc.civ. îi permite reclamantului să invoce, la rândul său, excepţii contra apărărilor pârâtului.

Regimul juridic al excepţiei este tratat în *a patra secţiune*. Aici sunt expuse *in extenso* condiţiile pe care trebuie să le îndeplinească excepţia ce a fost invocată pentru a fi admisă. Este analizată în mod diferenţiat incidenţa excepţiei de la caz la caz în funcţie de normele procedurale aplicabile, respectiv în funcţie de situaţia de fapt existentă.

A cincea secţiune este destinată analizei **efectelor soluţionării excepţiei.** Este tratată în cadrul acestei secţiuni finalitatea invocării excepţiei care fie este una peremptorie, având ca scop închiderea procesului fără soluţionarea în fond a cauzei, fie una dilatorie, ce vizează exclusiv amânarea judecăţii.

Jurisprudenţa relevantă este cuprinsă în *a şasea secţiune.* Prin acest ultim capitol considerăm că am reuşit să imprimăm lucrării un pronunţat caracter practic, practicianul fiind în măsură să găsească şi să utilizeze, alături de argumentele interpretative propuse de autori, şi cazuistica instanţelor de judecată.

Autorii

Bucureşti, martie 2018